

Bilaga 1:

Milstolpar Samverkan Stockholmsregionen 2019–2022

Följande text är en översiktlig sammanställning över större händelser, aktiviteter och prestationer under målbildsperioden. Ambitionen är inte att vara heltäckande utan snarare exemplifierande. För en mer fullödig beskrivning av verksamheten hänvisas till framtagna verksamhetskberättelser under perioden.

2019

Ordinarie läge 2019

Inom Samverkan Stockholmsregionen har fokus under 2019, utöver operativ beredskap för regional krishantering, varit förmågeutveckling, utbildning, förberedelser av och inför övning *Havsörn 2019* samt aktivt deltagande i det internationella projektet *Counter Terrorism Preparedness and Societal Resilience*. Året bedöms som intensivt med hög arbetsbelastning för resurser inom samordningskansliet.

Under året genomförde samordningskansliets personal sammanlagt 26 utbildningstillfällen (utbildning, seminarier, workshops) med totalt ca 1000 deltagare. Parallellt med detta genomfördes drygt 40 planerade ordinarie forum samt 52 ordinarie samverkanskonferenser. Vidare har rekrytering och introduktion av nya resurser till den beslutade RKK-funktionen genomförts samt rekrytering av inlånad personal inom samordningskansliet. Sammantaget genomfördes ca 170 olika aktiviteter.

Övning Havsörn

Utifrån beslut i regionala chefsgruppen startades ett gemensamt planeringsarbete för övning Havsörn 2019 redan i april. Under försommaren och hösten intensifierades planeringsarbetet i samverkan med lokala övningsledare från alla aktörer inom Samverkan Stockholmsregionen.

En inriktning under höstens arbete var att höja aktörernas generella kunskap och förmåga inom områdena gräzonsproblematik och kärnteknisk händelse. Under september genomfördes ett kunskapsseminarium med drygt 200 deltagare från regionens aktörer som belyste dessa områden ur olika perspektiv.

En förövningsfas genomfördes 1–21 oktober för att skapa en bild av ett ansträngt läge på grund av omfattande störningar med oklara orsaker inom och utom Stockholmsregionen. Dessa händelser ledde fram till ett utgångsläge för uppstarten av scenarioövningen den 23–24 oktober.

Den 21 oktober övades ett moment med säker informationsdelning. Ett av övningsmålen som kräver förmåga i hela processen för resp. aktör avseende inplacering av funktioner i säkerhetsklass, implementerade rutiner för mottagande, registrering och förvaring av handling. Den 22 oktober genomfördes inriktande forum via RAKEL och föreslagen inriktning för situationen antogs.

Aktörer

Kommuner i Stockholms län • Kustbevakningen • Länsstyrelsen Stockholm • Försvarsmakten, Mellersta Militärregionen
Polisen Region Stockholm • SOS Alarm • Stockholms hamnar • Region Stockholm
Storstockholms brandförsvär • Södertörns brandförsvärsförbund • Brandkåren Attunda • Trafikverket

www.samverkanstockholmsregionen.se • e-post: ssr.stockholm@lansstyrelsen.se • twitter: [@samverkan_sthlm](https://twitter.com/samverkan_sthlm)

Operatörsklustret

Operatörsklustret¹ var under 2019 i operativ drift 7 dagar i veckan, 60 h i veckan. Driften startade i början av april och hade uppehåll under sommaren (beredskapsdrift) 15 juni – 26 augusti. Arbetet följs upp genom dokumentation varje pass samt utvecklas och justeras genom forumen på verkställande nivå. Inför 2020 påbörjades dialog i regionala chefsgruppen kring finansieringsprinciperna för driften.

Counter Terrorism Preparedness and Societal Resilience (CTPSR)

Samverkan Stockholmsregionen har sedan juli 2018 deltagit i projektet CTPSR, *Counter Terrorism Preparedness and Societal Resilience* tillsammans med London, Manchester, Paris, Rotterdam och Barcelona. Projektet syftar till att utbyta erfarenheter och sammanställa goda exempel mellan städerna inom ett antal områden med utgångspunkt i samhällets robusthet och samverkansbehov före, under efter terrorhändelser.

Projektet har bedrivits kombinerat genom telefonmöten och kvartalsvisa fysiska möten i de aktuella städerna. Den 14–15 mars 2019 stod Stockholm värd för mötet. Nyttan med deltagandet är utöver etablerade nätverk med andra storstadsregioner möjligheten att ta del av sammanställningar av best practice inom flera aktuella områden inom krisberedskap och civilt försvar.

2020

Coronapandemin

Stora delar av det aktörsgemensamma arbetet under året 2020 fokuserades till att arbeta med samordning och inriktning till följd av coronapandemin.

Det aktiverade läget för corona startade den 28 februari 2020. Ett förberedande arbete hade startat under inledningen på 2020 med omvärldsbevakning, planering och scenariodiskussioner.

Arbetet har under hela pandemin varierat i intensitet och engagerat samtliga aktörer och kansliets gemensamma resurser. Sedan starten har mer eller mindre täta samverkansmöten genomförts på:

- inriktande nivå (60-tal möten)
- samordnande nivå (knappt 100 möten)
- kommunikationschefsnätverken och kommunikatörsnätverken (knappt 100 möten)

Det övergripande arbetet fokuserade på lägesbilder, inriktning och samordnad kommunikation till följd av coronapandemin. Utöver detta hanterades frågor såsom samordning av skyddsmaterial, vaccination, tolkning och tillämpning av olika typer av regeringsuppdrag samt andra uppkomna regionala behov, tex värdig hantering av avlidna. En stor del av dessa arbeten sköttes genom tillfälligt sammansatta arbetsgrupper som hölls samman av gemensamma resurser inom SSR:s samordningskansli. En slutsats är att systematik, förberedelse, förankring och transparens tillsammans med deltagande organisationer är en framgångsfaktor i arbetet med samordning och inriktning.

Under slutet på 2022 presenterades den externa utvärderingen som visade på välfungerande arbetssätt och samverkansformer

” Det gemensamma arbetet inom SSR har till stor del lyckats med målsättningen att skapa samverkan, samordning och inriktning för sina medlemmar. De synpunkter som har lyfts i denna utvärdering handlar främst om mindre justeringar som behöver göras i SSR:s arbetsrutiner eller om

¹ Fysisk samlokalisering av representanter från länets ledningscentraler (Polisen, SOS Alarm, Trafikverket (väg och järnväg), Region Stockholm (SOS Alarm och SLs trygghetscentral), Länets räddningstjänster) för informationsdelning, maximera användningen av samhällets resurser och minska konsekvenser för samhället och tredjeman.

utvecklingsförslag till nuvarande verksamhet, snarare än stora organisationsövergripande förändringar”²

”En anledning till att samverkan inom SSR generellt har lyckats med samordning och inriktning, som de andra länen har funnit problematiskt, kan vara att medlemmarna i stor utsträckning ser sig själva som delägare i samverkan och kan styra vilket arbete som bedrivs. För att en samverkan som SSR ska fungera krävs en länsgemensam prioritering och att regional samverkan inför och i en kris är prioriterat även ur ett tids- och resursperspektiv. Det är något som medlemmarna i SSR ser tydliga vinster med. Sammanfattningsvis bedömer utvärderaren att SSR:s medlemmar har stort förtroende för SSR som samverkansplattform och för den arbetsprocess som används inom ramen för SSR:s arbete. Grunden för struktur och ledning fungerar bra.”³

Projekt Counter Terrorism Preparedness Network (CTPN)²

Samverkan Stockholmsregionen har sedan juli 2020 deltagit i projektet CTPN, Counter Terrorism Preparedness Network tillsammans med FN och en internationell grupp bestående av representanter från städer och länder utsatta för terrorism. Projektet syftar till att utbyta erfarenheter, sammanställa goda exempel och delta i arbetsgrupper med utgångspunkt i samhällets robusthet samt se till att övning och lärande utvecklas. Representanter från Samverkan Stockholmsregionen deltar i b.l.a arbetsgrupp Lessons learned som innebär arbete med utvärdering av tidigare händelser samt lärdomar och till det koppla utbildning och övning.

2021

Under hela 2021 fortsatte arbetet med att hantera konsekvenserna av coronapandemin ur olika perspektiv. Utöver detta genomfördes ett antal insatser inom olika verksamhetsområden för att stärka förmågan till att kunna hantera olika typer av störningar:

- implementering av gemensam funktion regional kommunikationskoordinator (RKK)
- uppstart och utveckling av arbetet kring brottsförebyggande arbete
- framtagande av gemensamma regionala inriktningar.

Implementering av gemensam funktion regional kommunikationskoordinator (RKK)

Regionala chefsgruppen fattade 2019 beslut om att inrätta en ny gemensam funktion - regional kommunikationskoordinator (RKK). Att inrätta en beredskapsfunktion har skapat förmåga till kontinuerlig och säkerställd kommunikationssamordning före, under och efter kriser och samhällsstörningar. Rollen kommunikationskoordinator har blivit mindre sårbar genom att den nu är en beredskapsfunktion som inte är beroende av en speciell individ. Funktionen har utvecklats tillsammans med de deltagande aktörerna som också står för bemanningen. En andra utbildningsomgång, övning och träning genomfördes våren 2021. I juni kunde funktionen sjasättas med en bemanning på åtta personer.

Brottsförebyggande arbete

Under året har SSR ingått i en av Länsstyrelsen uppstartad regional styrgrupp för brottsförebyggande arbete. I arbetet har styrgruppen identifierat behovet av operativ hantering och samordning som bedöms som särskilt lämplig att genomföras via SSR och med inarbetade metoder. Under inledningen på 2022 fokuserades arbetet särskilt på samordning av arbete mot öppna drogcener.

² Utvärdering av det aktörsgemensamma arbetet inom Samverkan Stockholmsregionen under coronapandemin, 2020–2022 (dnr 100-60113-2022)

³ Utvärdering av det aktörsgemensamma arbetet inom Samverkan Stockholmsregionen under coronapandemin, 2020–2022 (dnr 100-60113-2022)

Gemensamma regionala inriktningar

Under året har två gemensamma regionala inriktningar tagits fram och beslutats: Störningar i elförsörjningen samt Pågående dödligt våld och liknande tidskritiska händelser (PDV). PDV-inriktningen var lyft som ett särskilt behov inför stundande julhandel och kompletterade polisens särskilda händelse med bland annat ökad bemanning.

2022

Under inledningen på året avaktiverades det långvariga aktiverade läget med anledning av coronapandemin efter drygt två års aktivt arbete med samordning och inriktning.

Året 2022 dominerades i övrigt av Rysslands invasion av Ukraina, ett försämrat säkerhetsläge i världen, en ansträngd situation gällande energiförsörjningen och en tydligt ökad takt i totalförsvarsplaneringen.

Rysslands invasion av Ukraina

Regional samverkan med anledning av Rysslands invasion av Ukraina inleddes den 24 februari.

Arbetet hade föregåtts av en period med ökad beredskap, förberedelser och intensifierad omvärldsbevakning från ett flertal berörda aktörer. Arbetet inom det aktiverade läget har karaktäriserats av två huvudsakliga områden - mottagande av personer som söker skydd enligt massflyktsdirektivet och ökad aktivitet inom det säkerhetspolitiska området. Detta har för aktörerna inneburit en ökad vaksamhet inom områdena som tex sabotage, informationspåverkan och störningar inom viktiga samhällsfunktioner. En stor del av erfarenheter och utveckling av arbetssätt som togs fram under hanteringen av coronapandemin kom till stor nytta under arbetet med anledning av Rysslands invasion av Ukraina.

Det aktiverade läget avslutades den 30 september 2022

Vecka 22

Med anledning av FN:s klimatmöte och en mängd andra aktiviteter⁴ i Stockholmsregionen gick aktörerna in i ett planerat aktiverat läge den 30 maj som avslutades den 5 juni.

Ett omfattande planeringsarbete bedrevs under maj månad. Detta innefattade både att kunna hantera eventuella negativa konsekvenser till följd av evenemangen men även att skapa förutsättningar att effektivt kunna sitta tillsammans fysiskt efter en längre period med restriktioner under coronapandemin

En samverkansstab och ett operatörskluster aktiverades och fördjupad samverkan genomfördes under veckan. Samverkansstaben och operatörsklustret förmedlade kontinuerligt lägesbilder till övriga aktörer i Samverkan stockholmsregionen

Inga störningar i länet skapade större behov av samverkan men ett antal trafikstörningar hanterades smidigt i samverkan under veckan. Arbetet under veckan följdes upp av Samverkan Stockholmsregionens kansli. Den övergripande bedömningen var att även om veckan förflöpte utan större störningar så var förberedelser och genomförandet värdefulla för att underhålla den gemensamma förmågan.

⁴Till exempel: Stockholm 500, Marinen 500 år, Inledning av försvarsmaktsövningen "Baltops" Stockholm Marathon, Järvaveckan, Maskinmässan Solvalla

Aktörsgemensamt arbete inom el och energi

I samband med avaktiveringen av det aktiverade läget med anledning av Rysslands invasion av Ukraina delades ett tilläggsuppdrag ut med koppling till en ansträngd el och energisituation inför vintern 2022–2023 och sannolikt även nästkommande vinter.

Under hösten aktiverades en mindre arbetsgrupp med fokus på omvärldsbevakning och analys. Huvudsakliga områden var energibesparing och lindra effekter av störningar i elförsörjningen.

Gemensamma regionala inriktningar

Två nya förberedda regionala inriktningar producerades och antogs under 2022: *Skyfall och kraftiga regn* och *Utsläpp av olja och andra skadliga ämnen till sjöss*.

Utöver detta genomfördes ett arbete med att aktualitetspröva tidigare inriktningar och ta fram kortare och mer säsongsbetonade och tidsbegränsade inriktningar:

- Den förberedda gemensamma regionala inriktningen *Pågående dödligt våld och liknade tidskritiska händelser* aktualitetsprövades och delades med länets aktörer i november.
- Den gemensamma regionala inriktningen *Trafikstörningar p g a snö* diskuterades av aktörerna på inför-vintern-mötet.
- Inför sommaren 2022 reviderades och återförankrades tre mindre omfattande scenarier med inriktningar: *Värmebölja, vattenbrist och torka* samt *Bränder i skog och mark*.
- Under december månad antog inriktande forum en tidsbegränsad gemensam inriktning *minskad elanvändning och störningar i elförsörjningen*.

Aktörsgemensamt arbete inför säkerhetsläge höjd beredskap

Den första oktober trädde en myndighetsreform i kraft som bland annat innebar ett antal lag- och förordningsändringar. Det skapades ytterligare en samverkansnivå i form av civilområden och sektorsansvar.

Under december 2022 antogs en viljeinriktning om att tillsammans öka takten deti aktörsgemensamma arbetet för att stärka förmågan till att kunna agera i säkerhetsläge höjd beredskap. Detta är ett symboliskt steg från nätverket huvudsakligen har agerat inom ramen för krisberedskap. Det huvudsakliga aktörsgemensamma arbetet kommer att bedrivas från 2023 och framåt och hanteras således inom ramen för den kommande målbildsperioden.